

Ontwerpbesluit Verlenen ontheffing

Vivare
De heer J. Geukens
Postbus 5265
6802 EG Arnhem

Datum
3 februari 2022

Zaaknummer
2021-008893

Onderwerp
Wet natuurbescherming -
soortbescherming

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 16

Locatie	Gemeente
Complex 60.01.02.01 191 woningen Rheden	Rheden

Activiteit
Uitvoeren van renovatiewerkzaamheden

Beste meneer Geukens,

Hierbij ontvangt u een ontwerpbesluit over bovengenoemde aanvraag. Wij verlenen u deze ontheffing.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een kaart van het projectgebied opgenomen en in bijlage 3 de locaties van de mitigerende maatregelen. Neem alle bijlagen goed door.

Ontwerpbesluit

U ontvangt nu het ontwerpbesluit. U mag pas met de activiteiten beginnen als u het definitieve besluit heeft ontvangen.

Wij publiceren dit ontwerpbesluit www.overheid.nl. Belanghebbenden kunnen op dit besluit reageren door middel van het indienen van een zienswijze. Als wij reacties ontvangen, krijgt u hierover bericht.

Wilt u een zienswijze indienen? Dat kan mondeling door contact op te nemen met het Provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99, schriftelijk via Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem of digitaal via post@gelderland.nl.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

3 februari 2022

Zaaknummer

2021-008893

Blad

2 van 16

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](https://www.gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Erik Steenbergen
Plv. teammanager Vergunningverlening

Documentnummers inzage stukken:

03494030, 03494032, 03494034, 03590311, 03623017

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Kaart projectgebied
- Bijlage 3 – Mitigerende maatregelen

Datum

3 februari 2022

Zaaknummer

2021-008893

Blad

3 van 16

BIJLAGE 1

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Vivare, Postbus 5265, 6802 EG Arnhem, hierna te noemen de aanvrager, van 22 juni 2021 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie en overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 22 juni 2021 ontvingen wij een aanvraag van Vivare voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren van de gierzwaluw en de huismus en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger en het opzettelijk verstoren van vleermuizen.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van de in de wet genoemde belangen van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 10 december 2021 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 16 november 2021 hebben verzocht. Op 1 februari 2022 hebben wij aanvullende informatie ontvangen waarom wij per e-mail van 5 januari 2022 hebben verzocht.

Er heeft een toets plaatsgevonden naar de effecten van het project en de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied. Er is aangegeven dat er geen negatieve effecten zijn. De initiatiefnemer vraagt geen vergunning aan.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Datum
3 februari 2022

Zaaknummer
2021-008893

Blad
4 van 16

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5, en 3.8 lid 1 en lid 5, van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Vivare, Postbus 5265, 6802EG Arnhem;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten	A
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten	A
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	B
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Artikel 3.5 lid 4	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			

Belang:

- A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- B. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor 191 woningen in de Boterbloemstraat, Broekveldseweg, Dovenetelstraat, Klaverstraat, Korenbloemstraat, Lijsterstraat, Merelstraat, Oranjeweg, Parallelweg, Pinksterbloemstraat, Speenkruidstraat, Sportlaan, Steenbakkersweg, Waardweg en Zwarteweg te Rheden in het plangebied zoals aangegeven in figuur 1 van bijlage 2.
2. De werkzaamheden moeten uiterlijk 31 december 2026 uitgevoerd zijn.

Datum

3 februari 2022

Zaaknummer

2021-008893

Blad

5 van 16

3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2021-008893.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts-)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts-)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2021-008893.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waardoor verbodsbepalingen worden overtreden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2021-008893.
10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van gierzwaluw, huismus en vleermuizen.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waardoor verbodsbepalingen worden overtreden wordt door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2021-008893. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Datum

3 februari 2022

Zaaknummer

2021-008893

Blad

6 van 16

12. Vanaf het moment dat verstorende werkzaamheden plaatsvinden is de ontheffinghouder ervoor verantwoordelijk dat de ecologisch deskundige tijdens de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2021-008893.

Soortspecifieke voorschriften

14. Als na 1 april 2023 nog verstorende werkzaamheden plaatsvinden zonder dat hiervoor in een eerder stadium ongeschikt is gemaakt, dient een actualisatie van het ecologisch onderzoek uit 2018 plaats te vinden.
15. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 2 en die zijn opgenomen in bijlage 3 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
16. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
17. Voor het ongeschikt maken voor vogels of vleermuizen mogen geen zelf-expanderende vulmiddelen (zoals purschuim) gebruikt worden om gaten dicht te zetten en geen netten of andere materialen te gebruiken waarin ze verstrikt kunnen raken.
18. Als in de broedperiode gewerkt wordt dienen aanwezige broedgevallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te blijven. Een deskundige op het gebied van vogels dient te bepalen of en welke werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

Huismus / Gierzwaluw

19. Er wordt zoveel mogelijk buiten de broedperiode van de huismus en de gierzwaluw gewerkt. Daar waar dit niet mogelijk is, worden de woningen vóór 1 maart ongeschikt gemaakt voor huismussen. Dit gebeurt zodanig dat er geen (overwinterende) vleermuizen of andere dieren kunnen worden ingesloten.
20. De woningen waar nesten van de huismus vastgesteld zijn, worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken moet gebeuren onder gunstige omstandigheden, dat wil zeggen droog, niet-vriezend en onder 6 Bft. Na het ongeschikt maken vindt 1 dag tot maximaal 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.
21. Indien bij de controleronde nog huismussen worden aangetroffen, worden in overleg met de ecologisch deskundige aanvullende maatregelen te worden getroffen om de nesten ongeschikt te maken. Ook na deze maatregelen moet een controle uitgevoerd worden of de vogels echt vertrokken zijn, zoals omschreven bij voorschrift 20. Deze cyclus dient net zolang herhaald te worden totdat er geen huismussen meer worden waargenomen in te de slopen bebouwing.

22. De voorgeschreven voorzieningen zoals beschreven in tabel 2 moeten conform de richtlijnen uit de kennisdocumenten van BIJ12 geplaatst worden (hoogte, expositie, etc.). De ontheffinghouder ziet erop toe dat de voorzieningen duurzaam zijn en te allen tijde functioneel blijven.
23. De woningen waar nesten van de gierzwaluw zijn vastgesteld, worden ongeschikt gemaakt voor de gierzwaluw als de soort niet in Nederland aanwezig is (september tot en met maart).
24. Aanwezige bomen, struiken en gevelgroen, foerageer- en drinkmogelijkheden en zandige plekken voor stofbaden, blijven binnen het plangebied tijdens en na de werkzaamheden zoveel mogelijk behouden. Verwijderd groen wordt opnieuw aangeplant.

Gewone dwergvleermuis

25. Alle te renoveren woningen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Er mag alleen ongeschikt gemaakt worden in het actieve seizoen van vleermuizen, lopend van 1 april tot 15 oktober en niet in de kwetsbare kraamperiode (niet tussen 1 mei en 15 juli). Het ongeschikt maken moet maximaal 2 weken voor de werkzaamheden worden uitgevoerd. Echter tussen het ongeschikt maken en de start van de werkzaamheden moeten wel minimaal 3 dagen zitten waarop het weer bij zonsondergang geschikt is geweest voor vleermuizen; minimaal 10 graden Celsius, weinig wind (< 5 Bft) en droog. Na deze drie dagen moet nogmaals met een avondcontrole door een vleermuisdeskundige, en bij geschikt weer voor vleermuizen, gecontroleerd worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn. Daar waar de werkzaamheden in de winterperiode moeten plaatsvinden, moet het ongeschikt maken en deze controle tussen 15 september en 15 oktober worden uitgevoerd.
26. Indien bij de controleronde uitvliegende vleermuizen worden waargenomen, worden in overleg met de ecologisch deskundige aanvullende maatregelen getroffen om de verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Ook na deze maatregelen moet een controle worden uitgevoerd of de vleermuizen echt vertrokken zijn, zoals omschreven bij voorschrift 26. Deze cyclus dient net zolang herhaald te worden totdat er geen uitvliegende vleermuizen meer worden waargenomen.
27. Alle potentiële in-/uitvliegopeningen worden door middel van exclusion flaps afgesloten.
28. Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, wordt het werk ter plaatse stopgezet totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. De ecologisch deskundige wordt hierbij geraadpleegd. Indien de vleermuizen niet uit zichzelf vertrekken, moet contact opgenomen worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.
29. De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten blijven hangen tot de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening wordt gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke vleermuiskasten pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periodes zijnde de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (1 november tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Het plangebied bestaat uit 191 woningen in de bebouwde kom van Rheden. De initiatiefnemer is voornemens de woningen te renoveren. Hiertoe worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Het verwijderen van dakpannen en eventueel dakbeschot;
- Het aanbrengen van dakisolatieplaten;
- Het terugplaatsen van dakpannen;
- Het vullen van spouwmuren met isolatiemateriaal;
- Het gedeeltelijk vervangen of herstellen van kozijnen en houtwerk;
- Het herstellen van voegwerk van de buitenmuren.

Om de werkzaamheden uit te kunnen voeren worden bouwsteigers geplaatst rondom de woonblokken. De werkzaamheden worden gestart vanaf januari 2023 en nemen circa een jaar in beslag.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in hoofdstuk 2 op pagina 5 tot en met 15 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Ecologisch onderzoek Dieren, Rheden, De Steeg en Velp' (Voerman, 2018). Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Het nader onderzoek naar vogels en vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2018 op basis van het Vleermuisprotocol 2017 en kennisdocumenten van BIJ12.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- 26 nesten van de huismus;
- 9 nesten van de gierzwaluw;
- 10 zomerverblijfplaatsen, 5 zomer- en paarverblijfplaatsen en 15 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, 4 paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis en 3 zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger.

Niet aangetroffen zijn:

- reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de renovatiewerkzaamheden worden:

- 26 nesten van de huismus en 9 nesten van de gierzwaluw beschadigd en vernield;
- 10 zomerverblijfplaatsen, 5 zomer- en paarverblijfplaatsen en 15 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, 4 paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis en 3 zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger beschadigd en vernield, en vleermuizen verstoord.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Er worden geen preventieve maatregelen voorgesteld.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

Datum

3 februari 2022

Zaaknummer

2021-008893

Blad

9 van 16

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger te beperken, worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn beschreven in hoofdstuk 3 op pagina 10 tot en met 22 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Projectplan en Ecologisch werkprotocol 191 woningen in Rheden' (Voerman, 2021) en in de aanvullende informatie van 10 december 2021.

De maatregelen die de aanvrager dient uit te voeren zijn per soort uitgewerkt in tabel 2 onder het kopje *Beoordeling* in deze ontheffing. In de figuren 2 en 3 van bijlage 3 van deze ontheffing zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.

Beoordeling*Beoordeling ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen*

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn voldoende.

Naar aanleiding van bovenstaande zijn alle uit te voeren mitigerende maatregelen in tabel 2 opgenomen.

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige periodes	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Huisumus	De werkzaamheden zoveel mogelijk uitvoeren buiten het broedseizoen (half maart t/m augustus). Als in het broedseizoen gewerkt moet worden, moeten de desbetreffende woonblokken voor de start van het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden. Ongeschikt maken onder gunstige omstandigheden (droog, niet-vriezend en onder 6 Bft).	In de directe omgeving van het plangebied zijn voor een eerder uitgevoerd project in mei 2020 60 kasten opgehangen. In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.	Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt door voorzichtig handmatig dakpannen te verwijderen. Als er geen vogels of andere dieren onder de dakpannen verblijven kan het dakvlak worden afgesloten door het plaatsen van borstels of gootdrains. Het gebruik van netten is niet toegestaan. Na het ongeschikt maken vindt maximaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.	Permanente nestgelegenheden door het weglaten van vogelschroot of door het plaatsen van verhoogd vogelschroot voor de huismus. Dit wordt toegepast bij alle woningen binnen het plangebied. De foerageer- en drinkmogelijkheden voor de huismus veranderen niet tijdens en na de periode van renovatie. Er blijven voldoende zandige plekken gehandhaafd, waar huismussen hun stofbaden kunnen nemen. Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.
Gierzwaluw	De werkzaamheden zoveel mogelijk uitvoeren buiten het broedseizoen (van half augustus tot	Aanvullend op de 60 aanwezige kasten worden in de directe nabijheid van de grootste concentratie nestlocaties nog 9	Ongeschikt maken mag alleen uitgevoerd worden als de gierzwaluw niet in Nederland verblijft (half augustus tot half april).	Aanbrengen van 20 neststenen van het type IB GZ 03 of vergelijkbaar aan de woningen rondom de kolonie in de Oranjeweg.

Datum

3 februari 2022

Zaaknummer

2021-008893

Blad

10 van 16

	half april in Afrika)	gierzwaluwkasten opgehangen. In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.		Alle gevelpannen worden circa 3 cm overstekend aangebracht. In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen. Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.
Gewone dwergvleermuis Ruige dwergvleermuis Laatvlieger	Renovatie uitvoeren buiten de winterperiode of ongeschikt maken in paarperiode. Werken buiten de kraamperiode.	In de omgeving van het plangebied hangen vleermuiskasten van een eerder uitgevoerd project. Deze kasten komen in het voorjaar van 2022 beschikbaar. Daarnaast worden 6 extra kasten geplaatst in de nazomer van 2021. De kasten zijn van de typen VK WS 01, VK WS 03 en ASN1. In totaal worden 136 kasten aangeboden. In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.	Alle potentiële in-/uitvliegopeningen dienen alleen door middel van exclusion flaps afgesloten te worden. Alle te renoveren woningen dienen minimaal 1 week vóór de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Dit dient te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 15 oktober en buiten de kwetsbare kraamperiode (1 mei tot half juli). Indien er in de winterperiode aan woningen gewerkt moet worden, dienen deze vóór de winterperiode ongeschikt te worden gemaakt. Op het moment van ongeschikt maken en 3 daaropvolgende dagen moet de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient het juiste moment van ongeschikt maken te bepalen. Na het ongeschikt maken dient een controle uitgevoerd te worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn, dat is met een vleermuisonderzoek in de avond. De controle dient uiterlijk 3 dagen	Aanbrengen van ten minste 1 inmetsele kast type IB VL 08 in elk van de 90 kopgevels, mits een vrije aanvliegroute aanwezig is. In 16 kopgevels wordt 1 inmetselesteen van het type IB VL 08 in combinatie met 2 IB VL 07 ingemetseld. Deze fungeren als alternatieve verblijfplaats voor de laatvlieger. Aanbrengen van smetplanken en boeiboorden met 1,5 tot 2 cm tussenruimte tot de gevel. Alle gevelpannen worden circa 3 cm overstekend aangebracht. In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.

Datum

3 februari 2022

Zaaknummer

2021-008893

Blad

11 van 16

			voorafgaand aan de werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen uitgevoerd te worden en als de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C is geweest. Daar waar de werkzaamheden in de winterperiode plaatsvinden dient deze controle tussen 15 september en 15 oktober te worden uitgevoerd.	
--	--	--	---	--

Andere bevredigende oplossing

Andere bevredigende oplossingen van het project zijn beschreven in hoofdstuk 2.4 op pagina 8 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Projectplan en Ecologisch werkprotocol 191 woningen in Rheden' (Voerman, 2021) en in de aanvullende informatie van 10 december 2021 en 1 februari 2022.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

De werkzaamheden zijn locatiegebonden omdat het gaat om renovatiewerkzaamheden aan bestaande woningen. Hiermee is geen sprake van een alternatieve locatie. Om klimaatverandering tegen te gaan, moeten alle woningen worden verduurzaamd en betreft het niet uitvoeren van de werkzaamheden geen bevredigende oplossing. Er is gezocht naar alternatieve manieren van isoleren. Bij een deel van de woningen zijn de kapconstructies niet vanaf de binnenzijde toegankelijk waardoor isolatie van binnenuit niet mogelijk is. Ook is bij een groot aantal zolders sprake van aftimmering waardoor bij isolatie van binnenuit de zolders opnieuw moeten worden afgewerkt. Dit geeft erg veel overlast en extra kosten bij de bewoners en dit is niet wenselijk. Daarnaast zal het van binnenuit isoleren van de daken de aanwezige vochtproblemen in het dakbeschot verergeren doordat vocht niet meer weg kan. Bij het isoleren van de daken wordt ook, waar nodig, het dakbeschot vervangen. Hiermee wordt de levensduur van de woningen met 25 tot 30 jaar verlengd. Met een goede renovatie wordt voorkomen dat op termijn de woningen moeten worden gesloopt. De spouwmuren zijn in een eerder stadium al eens geïsoleerd. De spouwmuren worden nagevuld om de woningen volledig te isoleren. Hiermee worden koudebruggen voorkomen. Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten door de kwetsbare perioden te ontzien of ongeschikt te maken buiten de kwetsbare perioden. Hiermee wordt voorkomen dat dieren tijdens de werkzaamheden aanwezig zijn in de woningen. Door het aanbrengen van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt ervoor gezorgd dat de aanwezige individuen te allen tijde een uitwijkmogelijkheid hebben.

Wij concluderen dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Belang

Op pagina 8 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Projectplan en Ecologisch werkprotocol 191 woningen in Rheden' (Voerman, 2021) en in de aanvullende informatie van 10 december 2021 en 1 februari 2022 is beschreven welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn.

Beoordeling van belangen

De woningen in het plangebied zijn in de huidige situatie slecht geïsoleerd en hebben gemiddeld energielabel D t/m G. De initiatiefnemer is verplicht zijn woningbezit naar gemiddeld energielabel B te brengen en om deze reden worden de woningen gerenoveerd. Hierbij worden de woningen volledig geïsoleerd waardoor de CO₂-uitstoot wordt teruggedrongen. Dit is van groot belang voor

het tegengaan van klimaatverandering en daarmee dienen de werkzaamheden een groot maatschappelijk belang. Daarnaast is er door het gebrek aan isolatie sprake van schimmelvorming in de woningen. Schimmels hebben een negatieve invloed op de gezondheid van de bewoners doordat ze luchtwegklachten veroorzaken. Door de woningen te isoleren worden koudebruggen opgeheven en wordt schimmelvorming voorkomen. Dit komt de gezondheid van de bewoners ten goede.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In hoofdstuk 3 op pagina 20 tot en met 22 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Projectplan en Ecologisch werkprotocol 191 woningen in Rheden' (Voerman, 2021) is beschreven in hoeverre de gunstige staat van de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger in het geding is door het geplande project.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten Gierzwaluw

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw is gunstig. Echter, door de vele renovatie- en isolatieprojecten gaan veel nestlocaties verloren, vaak zonder dat hier alternatieven voor worden gerealiseerd. Hierdoor is het toekomstperspectief ongunstig. Om deze reden is het van belang voldoende functionele alternatieve nestlocaties te realiseren als nestlocaties verloren gaan. Als gevolg van uitvoering van het project worden negen nestlocaties van de gierzwaluw aangetast. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd, waardoor niet alle nesten tegelijk verloren gaan. In de omgeving zijn al langere tijd tijdelijke gierzwaluwkasten aanwezig ten behoeve van een ander project wat momenteel wordt uitgevoerd. Daarnaast worden nog extra kasten aangebracht. Gedurende de uitvoering van de werkzaamheden worden permanente voorzieningen in de vorm van inmetselekasten aangebracht en worden de gevelpannen aan de kopgevels overstekend aangebracht. Hiermee worden voldoende potentiële nestlocaties geboden om het verlies van de huidige nestlocaties te mitigeren. Het is aannemelijk dat de gierzwaluw in het plangebied aanwezig blijft.

Huisumus

Sinds 1975 is de landelijke populatie van de huismus ongeveer gehalveerd. Sinds 2000 lijkt de populatie zich te stabiliseren. Door isolatie van woningen en het verdwijnen van leefgebied is het toekomstperspectief ongunstig. In het onderhavige project worden 26 nesten van de huismus aangetast. De daken binnen het plangebied komen weer beschikbaar na uitvoering van de werkzaamheden en voor de periode gedurende de uitvoering van de werkzaamheden zijn tijdelijke kasten beschikbaar. Het leefgebied van de huismus wordt niet aangetast en daarmee is het aannemelijk dat de huismus in het plangebied aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en kan overal in bebouwd gebied worden verwacht. Door de vele isolatieprojecten aan woningen gaan echter veel verblijfplaatsen verloren. Mede hierdoor is het toekomstperspectief van de soort ongunstig. Binnen het plangebied gaan een groot aantal verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. Voor zowel de tijdelijke als de permanente situatie worden alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Er vinden geen wijzigingen plaats in het leefgebied van de gewone dwergvleermuis. Door het treffen van maatregelen worden een negatief effect van het project op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis voorkomen.

Datum

3 februari 2022

Zaaknummer

2021-008893

Blad

13 van 16

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis wordt verspreid door Nederland waargenomen, maar in veel lagere aantallen dan de gewone dwergvleermuis. Door gebrek aan data is geen trend voor deze soort te bepalen. Door het kappen van oude bomen met boomholtes en isolatie van woningen gaan veel verblijfplaatsen verloren. Binnen het plangebied zijn vier paarverblijfplaatsen van de soort vastgesteld en deze verblijfplaatsen gaan allemaal verloren als gevolg van uitvoering van het project. Er worden voor de tijdelijke situatie voldoende alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Een vleermuiskast biedt niet dezelfde klimatologisch omstandigheden als een spouwmuur. Door een fasering van de werkzaamheden gaan niet alle verblijfplaatsen tegelijk verloren en komen er gedurende de uitvoering fasegewijs permanente voorzieningen beschikbaar. Deze permanente voorzieningen komen zoveel mogelijk overeen met de huidige situatie. Hiermee is het aannemelijk dat de ruige dwergvleermuis in het plangebied aanwezig blijft.

Laatvlieger

De landelijke staat van instandhouding van de laatvlieger is onbekend. Er zijn te weinig gegevens beschikbaar om een trend te bepalen. Ook voor de laatvlieger geldt dat veel verblijfplaatsen verloren gaan als gevolg van isolatieprojecten. Mede hierdoor is het toekomstperspectief van de laatvlieger ongunstig. Binnen het plangebied gaan drie zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger verloren. De laatvlieger wordt zelden in vleermuiskasten waargenomen. Hierdoor is het van groot belang dat er wordt geïnvesteerd in geschikte duurzame voorzieningen. Er worden in zestien kopgevels grote inmetselekasten gerealiseerd. Hiermee wordt de huidige situatie zoveel mogelijk nagebootst. Ook kan de laatvlieger gebruik maken van de voorzieningen die worden getroffen voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Er worden op deze manier veel potentiële verblijfplaatsen voor de laatvlieger gerealiseerd. Het leefgebied van de laatvlieger wordt niet aangetast. Hiermee is het aannemelijk dat de laatvlieger in het plangebied of de omgeving hiervan, een alternatieve verblijfplaats vindt en het plangebied niet verlaat.

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Wij kunnen hiermee instemmen.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verboden.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Datum
3 februari 2022

Zaaknummer
2021-008893

Blad
14 van 16

BIJLAGE 2

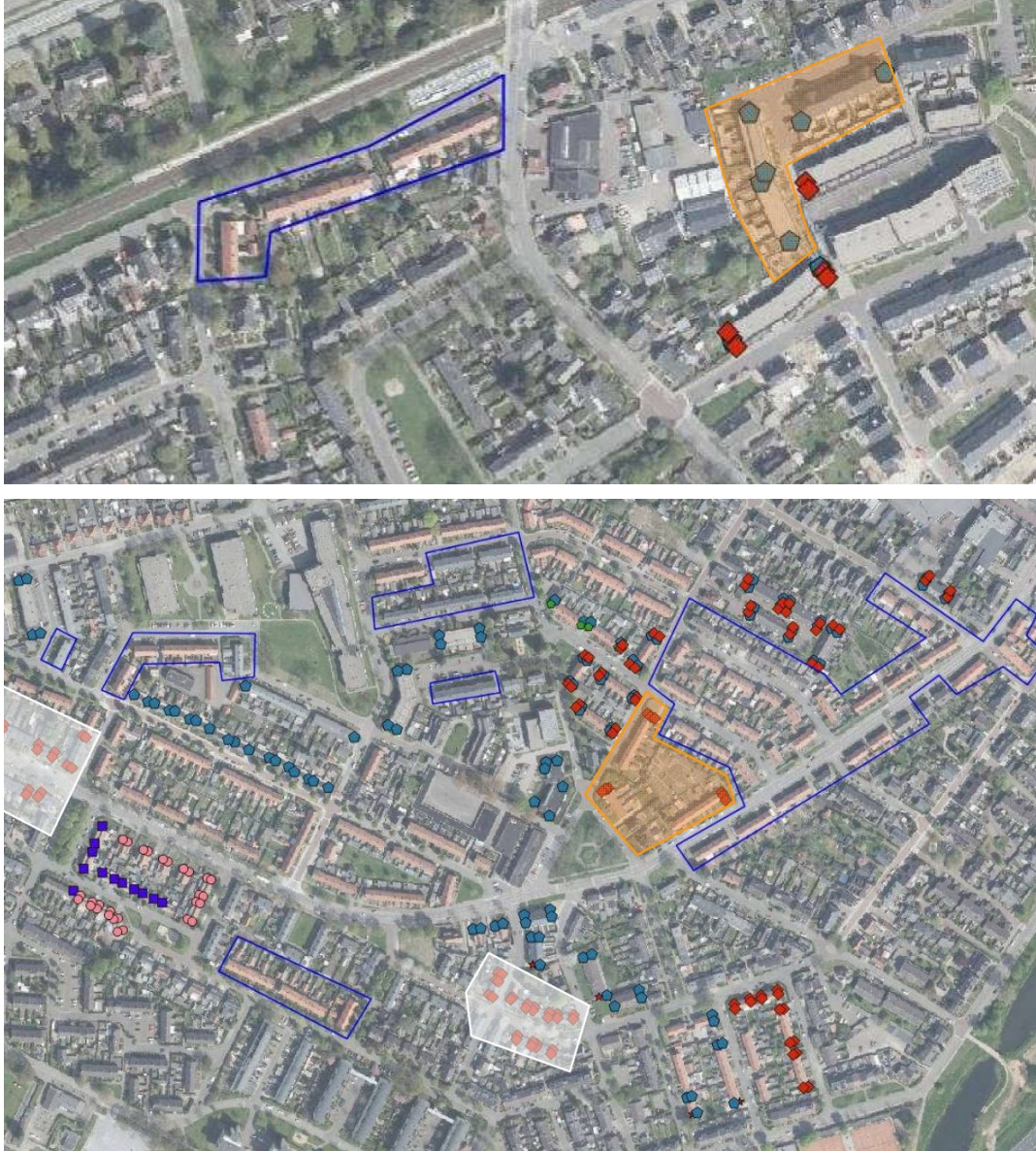
Figuur 1: Plangebied binnen blauwe kaders (Voerman, 2021)

Datum
3 februari 2022

Zaaknummer
2021-008893

Blad
15 van 16

BIJLAGE 3

Figuur 2: locaties tijdelijke mitigatie. Rood geeft de tijdelijke gierzwaluw- en huismuskasten weer, de overige punten zijn tijdelijke vleermuiskasten (donkerblauw is VK WS 01, roze is ASN1, grijs is VK WS 03). Binnen oranje kader worden de kasten in 2021 opgehangen. Witte kader geeft niet bruikbare kasten weer (Voerman, 2021)

Datum

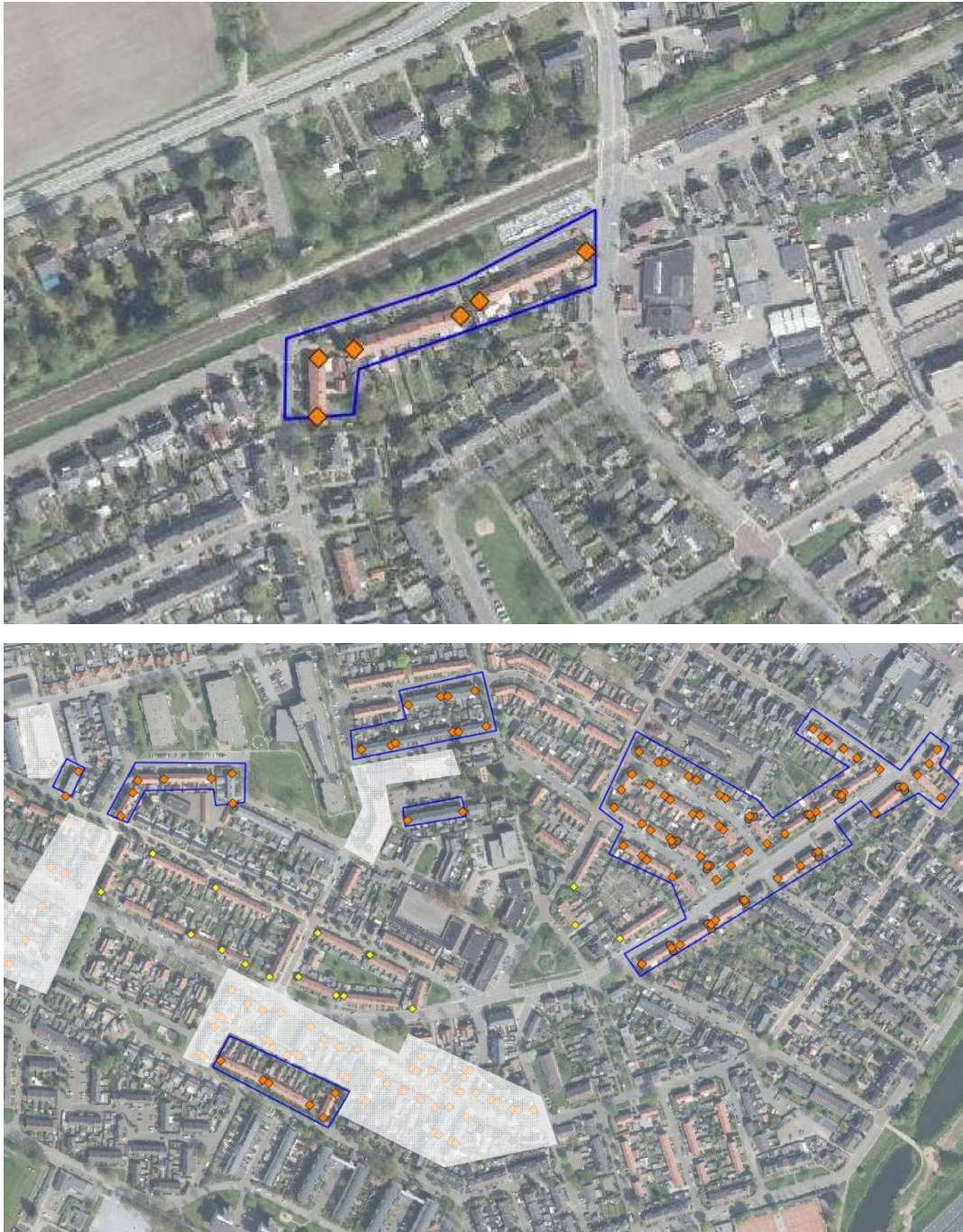
3 februari 2022

Zaaknummer

2021-008893

Blad

16 van 16

Figuur 3: locaties permanente voorzieningen. Bruine stippen geven de locaties van de gierwaluw/huismuskasten IB GZ 03; oranje ruiten de vleermuis inmetzelstenen type IB VL 08 en gele ruiten de locaties met 1 IB VL 08 in combinatie met 2 IB VL 07 (Voerman, 2021)